

Krajowa lista niematerialnego dziedzictwa kulturowego wzbogaciła się o trzy nowe wpisy

Kategoria: Edukacja, Kultura i Sport

Opublikowano: środa, 03, czerwiec 2026 13:17

Ewelina Kocemba

Odśrody: 32

Wycinankarstwo kurpiowskie z Puszczy Białej, tradycyjna plastyka obrzędowa i zdobnicza Pałuk oraz tradycja wylewania i noszenia świec olbrzymek w Tyszowcach zostały wpisane na Krajową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Jednocześnie Krajowy rejestr dobrych praktyk w ochronie niematerialnego dziedzictwa kulturowego wzbogacił się o działalność dokumentacyjną Polskiego Radia prowadzoną podczas Ogólnopolskiego Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym.

Krajowa lista niematerialnego dziedzictwa kulturowego, tworzona od 2013 roku, liczy obecnie 127 pozycji dokumentujących żywe tradycje, zwyczaje i umiejętności przekazywane z pokolenia na pokolenie.

Jednym z nowych wpisów jest wycinankarstwo kurpiowskie z Puszczy Białej. Ta tradycyjna dziedzina sztuki ludowej wywodzi się z końca XIX wieku. Charakterystyczne dla regionu wycinanki wyróżniają się wielobarwnością, warstwową kompozycją oraz motywami inspirowanymi lokalnym haftem i przyrodą. Są tworzone bez użycia szablonów i pozostają elementem działalności twórczej, edukacyjnej oraz społecznej. Tradycję wycinankarstwa kurpiowskiego z Puszczy Białej podtrzymuje obecnie maksymalnie 30 artystów.

Na listę wpisano również tradycyjną plastykę obrzędową i zdobniczą Pałuk. Obejmuje ona tradycyjne formy dekoracyjne związane z obrzędowością doroczną i religijną regionu, w tym wielkanocne kropidła, bukiety żniwne, wianki, różgi, słomiane plotki oraz pająki zawieszane pod sufitem. Choć formy te nie są już powszechnym elementem codziennego życia, pozostają podtrzymywane przez twórców ludowych, regionalistów i lokalne społeczności. Tradycyjną plastyką obrzędową i zdobniczą Pałuk zajmuje się około 120 aktywnych twórców ludowych.

Trzecim nowym wpisem jest tradycja wylewania i noszenia świec olbrzymek w Tyszowcach. Świece te wykonywane są ręcznie z naturalnego wosku pszczelego i mogą osiągać wysokość kilku metrów. Ich wytwarzanie oraz noszenie podczas uroczystości religijnych i państwowych stanowi wielopokoleniową tradycję mieszkańców Tyszowic. Zwyczaj ten pozostaje symbolem lokalnej wspólnoty, pamięci historycznej i dziedzictwa kulturowego regionu. Tradycję tę podtrzymuje obecnie garstka mistrzów i członków stowarzyszeń tradycji tyszowieckiej.

Do Krajowego rejestru dobrych praktyk w ochronie niematerialnego dziedzictwa kulturowego wpisano działalność dokumentacyjną Polskiego Radia prowadzoną podczas Ogólnopolskiego Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym od 1970 roku. Od ponad pięćdziesięciu lat podczas festiwalu dokumentowane są autentyczne wykonania muzyki tradycyjnej, lokalne repertuary, gwary oraz relacje twórców ludowych z całej Polski. Zgromadzone nagrania są archiwizowane, digitalizowane i udostępniane badaczom, muzykom oraz odbiorcom kultury.

Źródło: MKiDN